

Helena Tiihonen
Kaisankankaantie 165
98400 Isokylä
puh 0400 345104
taavatii@gmail.com

Liite 2.

VASTASELITYS AVI:LLE YARAN VASTINEESTA SOKLI-MUISTUTUKSIIN

**Asia: Soklin kaivoksen ympäristö- ja vesitalouslupahakemus / Yara Suomi Oy
Diaarinumero PSAVI/82/04.08/2013**

Toistan muistutuksessa esille tuomani eli että Yaran lupahakemus on hylättävä kaikilta osin, myös töidenaloituslupahakemuksen osalta. Haittoja ei voi korvata!

Nyt Yara on ilmeisen tarkoitushakuisesti ilmoittanut jäädyttävänsä kaikki investoinnit Soklin suhteen. **Fosfaatin hinta on tehnyt kaivoksesta kannattamattoman. Lupahakemusta ei silti aiota vetää pois!**

Millaisella moraalilla voi lupahakemuksessa perustella valtaisia ympäristöhaittoja - jos hanke ei ole edes liiketaloudellisesti kannattava - ilman ympäristöhaittojen tosiasiallista arviointiakaan? Täällä Napapiirin Kongossa se näyttää mahdolliselta.

Tarkoitus on ilmiselvästi ollut saada aikaan poliittista ym. painostusta lupaviranomaiseen päin tässä lupakäsittelyvaiheessa. Ministeritasolta alkaen onkin vaadittu lupaprosessien sujuvoittamista. Talvivaara ei tunnu opettaneen mitään. Sujuvoittamisen edellytystä eli lupahakemusten laadun nostamista eivät ko. tahot vaadi.

Tarkoitus on myöskin ilmiselvästi ollut harhauttaa ihmisiä lopettamaan lupaprosessiin osallistuminen - vaikka lupahakemusta ei siis aiotakaan vetää pois.

Harhautusta on ansiokkaasti tuettu pääkirjoituksia myöten maakunnan lehdissä ja muissa tiedostusvälineissä.

HAKIJAN TOIMIEN LAINMUKAISUUS YLIPÄÄNSÄ

Sen sijaan suomalaiset tiedotusvälineet eivät ole käsitelleet käytännössä lainkaan hakijayhtiön neljän aiemman johtohenkilön Norjassa saamia jopa kahden vuoden vankeustuomioita **korruptioskandaalien** oikeuskäsittelyssä, ks. linkit uutiseen:

<http://www.reuters.com/article/2015/07/07/us-yara-intl-lawsuit-idUSKCN0PH1LY20150707>

ja

<http://www.newsenglish.no/2015/07/16/veteran-yara-executive-fired/>

Voidaanko tällaiselle yhtiölle edes harkita ympäristö- ja vesitalouslupaa pilaamaan viimeiset erämaamme ja vapaat vetemme?

YARAN VASTINEESTA

Yaran vastine on hyvin **räikeää muistutusten mitätöintiä ja osoittaa mitä suurinta välinpitämättömyyttä tosiasioista ja Suomen ja EU-laeista**. Esimerkiksi allekirjoittaneen muistutuksesta oli vastattu vain maankäyttö- ja rakennuslain vastaisuusväitteeseen.

Yritys luvittaa Soklia perustuu puutteelliseen perustilatietoon ja ympäristövaikutusten arviointiin. Hakemus johtaisi vakavaan ympäristönlaadun heikkenemiseen. Yara/Pöyry vääristelee ympäristötietoja hakemuksessa tavalla, joka osoittaa joko merkittävää ammattitaidottomuutta, piittaamattomuutta tai häikäilemättömyyttä. Huomioiden toimijoiden kokemuksen jälkimmäinen vaikuttaa todennäköisimmältä.

Aikaisemmat luvitusprosessit sisältävät lukuisia epäonnistumisia: Talvivaaran, Kevitsan, Kittilän kultakaivoksen ja Raahen Laivakankaan luvat ovat johtaneet merkittäviin poikkeamiin lupanormeista.

Hakemus on jopa niin puutteellinen, että Lapin ELY on vaatinut merkittäviä lisäselvityksiä. Katso ELY:n lausunto https://tietopalvelu.ahp.fi/Lupa/Lisatiedot.aspx?Asia_ID=891627 Sivulla on myös muita hyödyllisiä lausuntoja.

STUK koettaa hoitaa radioaktiivisuusasiat omaksi erilliseksi päätöksekseen, mutta nämä aineet on selvitettävä välttämättä ympäristölupaan.

Ko. pyynnöt osoittavat, etteivät selvitykset ole riittäviä.

KAIVOKSEN AVAAMINEN AIHEUTTAISI URAANIKAIVOKSEN YMPÄRISTÖ-, VESISTÖ- JA TERVEYSRISKIT

Tärkeä liite otettavaksi huomioon pyydettyä asiantuntijalausuntona:

FT, biokemisti Jari Natusen lausunto liitteineen tämän vastaselityksen liitteenä.

PAIKALLISTEN IHMISTEN ASiantuntemuksen vähättely

Muistutusten tekijöiden vähättely kautta linjan: hakija vastasi kenties yhteen tai kahteen väittämään muistutuksista, vaikka yhteisvastineessa ei käsitelty läheskään kaikkia muistutuksen aiheita.

Ainoa muistutukseni lukuisista lainvastaisuusväittämistä, johon hakija antoi vastineensa, pätee edelleen: **Vaikka Lapin liitto on vahvistanut maakuntakaavaan Soklin kaivosalueen, lakeja on silti noudatettava eli hanke ei saa olla maankäyttö- ja rakennuslainkaan vastainen.**

VESILAIN EHDOTTOMAT RAKENTAMISKIELLOT

4 § Lupaa ei saa myöntää, jos vesitaloushanke vaarantaa yleistä terveydentilaa tai turvallisuutta, aiheuttaa huomattavia vahingollisia muutoksia ympäristön luonnonsuhteissa tai vesiluonnossa ja sen toiminnassa taikka suuresti huonontaa paikkakunnan asutus- tai elinkeino-oloja.

1. Hanke sijoittuisi suurjoki Yli-Kemin latva-alueelle vedenjakajalla. Rajajokien Teno- ja Tornionjoki lisäksi vain Yli-Kemi on Ounasjoen kanssa ainoa jäljellä oleva suurjoen luokkaa oleva rakentamaton jokihaara Kemijoen vesistöissä ja koko Suomessa. Hanke pilaisi siis ainutlaatuisen vapaan suurjoen, joka on saatu pelastettua vuosikymmenten oikeusprosessien jälkeen alajuoksusäännöstelyltään rakentamiselta vesilain vastaisena. Vapaa suurjoki on korvaamaton! Hankkeen vaikutuspiirissä jokivarressa on Natura2000-alueita. Natura-säännökset on otettava huomioon asian käsittelyssä!

2. Edes massiiviseksi suunnitellun rekkaliikenteen (300 rekkakuormaa/vrk) YVA:aa ei ole tehty, vaikka kyseessä olisi Itä-Lapin ihmisten ihmisoikeuksien polkeminen, ikaikaisen kulttuurin pilaaminen.

Alueen paras valtti = rauha olisi mennyttä. Jokivartisten niin vakioasukkaiden kuin vapaa-ajan asukkaiden ja matkailijoiden **elinympäristö ja asutusolot** menettäisivät kaiken sen arvon, minkä vuoksi ko. ihmiset aluetta rakastavat.

3. Joen ja sen veden pilaaminen olisi kuolinisku kalastukselle ja virkistykselle. Lukuisat tahot ovat muistuttaneet kalasto- ja kalastusasioista, lohenpalauttamisprojekteista jne. Hakijan esittämä 6000 euron kalakorvaus on pilkantekoa.

4. Poronhoito on poronhoitoalueella **ensisijainen elinkeino** ja on toiminut ja toimii muiden luontaiselinkeinojen kanssa peruselinkeinona, joka ylläpitää asutusta ja elämää tällä alueella.

5. Hakija on kylmästi jättänyt kommentoimatta ja täysin huomioon ottamatta kansanterveystilain ja hankkeen vaikutukset yleiseen terveydentilaan.

Soklihanke on malliesimerkki ehdottomien rakentamiskieltojen mukaisesta hankkeesta, joten sille ei voida myöntää lupaa!

RAJANAAPURIMOIDEN KUULEMINEN

Ruotsin ja Venäjän valtioiden kuuleminen kaivoslupa-asiassa on välttämätön ja kansainvälisten lakien vaatima. Vuotos-prosessissa Ruotsin ympäristöviranomaisen osallistui Vaasan hallinto-oikeuden suulliseen kokoukseen Perämerelle ulottuvan uhan vuoksi. Nyt vesistöpäästöuhkaan sisältyy vielä radioaktiivisuusuhka! Jos Venäjälle on ilmoitettu hankkeesta Nuortti-vaikutusten vuoksi ja siellä ei joku virkamies ole vakanssiansa asiallisesti hoitanut, niin pitää lähettää uusi ilmoitus aktiivisemmalle taholle.

LUPAVIRANOMAISEN ROOLI

Pohjois-Suomen AVI:lla on onneksi nyt perspektiiviä ja kokemusta arvioida hakemusta monipuolisemmin kuin vaikkapa Talvivaara-hanketta.

Useat muutkin luvat ovat johtaneet merkittäviin poikkeamiin lupanormeista. Onko hakemusten huono laatu normi? Olisiko aika tällaisten normien purkuun?

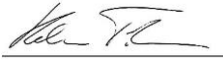
LOPUKSI

Vaadin lakien noudattamista ja lupahakemuksen hylkäämistä monien lakien vastaisena, myös töidenaloituslupahakemuksen osalta.

Kyseessä on mm. vesilain mukaan ehdottomien rakentamiskieltojen mukainen hanke.

Varaan itselleni oikeuden täydentää Sokli-hankkeen turmiollisuuden argumentointia.

Kemijärvellä 18. päivänä syyskuuta 2015

plsta HT
Hannu Kemppainen

(muistutuksen liitteenä toimitettu Hannu Kemppaisen valtakirja ja asianosaisuuden selvittävät asiakirjat)

ja

Helena Tiihonen

yleislääketieteen erikoislääkäri

Vuotoksen Voima Oy:n hallituksen puheenjohtaja, nimenkirjoittaja (toimialana mm. vesistöjen suojele Suomessa ja koko maapallolla)

Kiinteistöomistukset ja osaomistukset Kemijoen vaikutuspiirissä: Tuuliketo-palsta Keminsaarilla ja Tiihola I Kemihaaran soiden Natura-alueella myös, Tiihola Pelkosenniemen kirkonkylässä, Metsonpirtti Kemijärven Kaisanlahden rannalla.

Liitteet:

Lausunto kaksine liitteineen: Jari Natunen, Biokemisti, FT, Tilanhoitajankaari 12 C 75, 00790 Helsinki, puh 040 7713781, njarit@yahoo.com